

Hendrik Jan Arendsen Raedt

De fokstal van Hendrik Jan Arendsen Raedt en Gery Blikman is na het succes op de HHH-show een rijzende ster in roodbontland.

Aantal koeien:	100
Aantal stuks jongvee:	50
Melkquotum:	860.000 kilogram
Rollend jaargem.:	8800 4,56 3,65

Hendrik Jan Arendsen Raedt: 'Een koe is me nooit goed genoeg, ook Marjan niet'

Alle koeien keuringswaardig

Kampioene Marjan 26 van familie Arendsen Raedt-Blikman was tijdens de HHH-show voor velen een verrassing, maar blijkt het resultaat van een duidelijke fokkerijfilosofie. Op de thuisbasis in Barchem wordt de Blitzdochter sinds kort gemolken door robots.

tekst **Florus Pellikaan**

*HHH-kampioene Marjan 26
(v. Blitz). Productie: 4.02 310
11.657 4,41 3,37 lw 126*

Ze gaf tijdens de HHH-show alle NRM-kampioenen het nakijken, de krachtige Blitzdochter Marjan 26. De nog relatief onbekende tweedekalfskoe verraste als onbetwiste algemeen kampioene veel roodbontliefebbers, maar niet haar eigenaren Hendrik Jan Arendsen Raedt (44) en Gery Blikman (43) uit Barchem. 'Ze groeide gedurende de lactatie langzaam naar haar topvorm. Het hing dus van de concurrentie af en die bleek ze gelukkig aan te kunnen', vertelt een nog altijd trotse Arendsen Raedt.

Ook tijdens de NRM stond de subliem geïerde Marjan er overigens al goed voor, maar een ongeregistreerde moedersvader in de vorm van een eigen stier belette toen deelname.

Het succes van Marjan 26 staat beslist niet op zichzelf, want het scheelde weinig of de met 89 punten ingeschreven vaars Els 286 (v. Burnstyn) had zich tijdens de HHH-show ook nog tussen de kampioenes gevestigd.

Winnaarsmentaliteit

De gedachte dat de fokstal van Arendsen Raedt een rijzende ster is in roodbontland lijkt meer dan gerechtvaardigd. 'Ook in het verleden zijn we wel succesvol geweest op regionale keuringen, maar het resultaat van de afgelopen HHH-show is absoluut een hoogtepunt. Het is ook wel het gevolg van een duidelijke filosofie', vertelt Arendsen Raedt desgevraagd. 'We streven naar een vee-stapel waarbij alle koeien keuringswaardig zijn. Een koe is voor mij nooit goed genoeg, ook Marjan niet. Iedere koe kan beter en moet ook beter. Maar dit geldt niet alleen voor de koeien, we streven op alle vlakken van het bedrijf naar constante verbetering. Niet dat we ontevreden zijn met wat we hebben, maar vanuit een winnaarsmentaliteit. Misschien komt dat door onze sportachtergrond.'

Hendrik Jan Arendsen Raedt verwijst daarmee naar de gezamenlijke familie-hobby, de paardensport, waarin de kinderen Larson (17), Thomas (16) en Alvyra (14) op redelijk hoog niveau actief zijn, net als in voetbal. 'We zouden in de fokkerij wel graag de Teus van Dijk van roodbont willen worden: proberen constant goed te scoren op twee tot drie keuringen per jaar en met het eigen gezin alle voorbereidingen doen', vertelt Hendrik Jan. Zoon Larson knikt instemmend. De kampioentitel voor beste roodbonte bedrijfsgroep van Nederland is voor vader en zoon na het recente succes een volgende droom.

Het streven naar een goede exterieurkoe

Door veel ruimte rond de robot valt het aantal op te halen koeien erg mee

geeft Arendsen Raedt enerzijds arbeidsplezier, maar hij ziet het anderzijds ook zeker als een heel functioneel doel. 'Wanneer een koe foutloos in elkaar zit, ruim ontwikkeld is en veel ruwvoer kan verwerken, dan komt de melkproductie vanzelf. Melkproductie is misschien ook meteen het enige waarin we niet prestatiegedreven zijn.'

Tijdens een rondje door de stal blijkt dat kracht en gemak van produceren niet alleen duidelijk de handelsmerken zijn van HHH-kampioene Marjan 26, maar van het hele koppel, dat ongeveer voor twee derde uit roodbonten bestaat. 'Er zijn collega's die jaren op melk hebben gefokt, die daardoor kracht en beenwerk zijn vergeten en die nu fleckvieh moeten gebruiken om hun hachje te redden. Wij hebben altijd gefokt op een koe die in alle opzichten ruim ontwikkeld is en echt tegen een stootje kan. En wanneer een ruim ontwikkelde koe maar een goed kruis heeft, zorgt de ontwikkeling ook echt niet voor problemen in de stal.'

Stieren uit goede families

Om de fokkerijfilosofie van een ruim ontwikkelde koe in praktijk te brengen, hanteert Arendsen Raedt bij het stiergebruik een ondergrens voor exterieur van 110. Alleen voor een stier met erg hoog eiwit wil hij een uitzondering maken tot 108 of 109. 'Binnen het exterieur letten we sterk op ontwikkeling, maar ook op kruisvorm. Ik heb een enorme hekel aan een vlak of oplopend kruis omdat een koe dan nooit goed kan opstaan en vlot kan stappen.' Ook let de Achterhoekse veehouder sterk op uiers en benen.

In de afgelopen periode hebben voor roodbont onder andere de stieren Jotan, Burnstyn, Maximus, Acme en Classic de

inseminatielijst van Arendsen Raedt gehaald. Bij zwartbont werden Goldsun, Windbrook, Fever en Survivor gebruikt. Samen met zoon Larson selecteert Hendrik Jan ook jonge stieren uit goede koefamilies met meerdere generaties excellente koeien. Deze groep stieren vertegenwoordigt circa twintig procent van de inseminaties. De strakke fokkerijfilosofie zorgt ervoor dat de vaarzen al een aantal jaren gemiddeld met ruim 84 punten worden ingeschreven.

Productiewinst vaarzen

Drie maanden geleden hebben melkrobots hun intrede gedaan op het melkveebedrijf. 'Tien jaar terug was ik nog pro melkstal, maar de flexibiliteit van het robotmelken heeft ons overtuigd. Door de hobby met de paarden en een aantal bestuursfuncties is flexibiliteit erg fijn', vertelt Arendsen Raedt.

Het functioneren van de robot gaat boven verwachting, met name het ophalen van de koeien valt de veehouder erg mee. 'Met op dit moment 92 koeien op twee robots hebben we natuurlijk ook een flinke onderbezetting, maar we hoeven iedere dag slechts één tot twee koeien in de robot te jagen. In de eerste veertien dagen van het opstarten van de robot heb ik me ook opgesteld als een knecht en precies gedaan wat fabrikant Lely zei over hoe we met de koeien moesten omgaan.' Gemiddeld ligt het aantal melkingen momenteel rond de 2,8.

Arendsen Raedt is ook tevreden over de uiergezondheid. 'Het celgetal is gezakt van 180 in de zomer naar 120 nu en sinds de start van het robotmelken op 30 oktober heeft slechts één koe mastitis gehad.'

Arendsen Raedt verwacht dat de robots

Al vijf jaar 950 vem in het kuilgras

ook zullen bijdragen aan een verdere productieverhoging en dan met name die van de vaarzen. 'Bij traditioneel melken gaven de vaarzen gemiddeld tussen de 30 tot 32 kilo melk, nu zitten ze vlot tussen de 35 en 40 kilo melk. De vaarzen zijn ook beter in conditie, ondanks de hogere productie. Mogelijk dat de rust en ruimte en dus minder stress positief is voor de vaarzen.'

Wanneer volgend jaar alle koeien opnieuw hebben gekalfd en een lactatiestart op de robot hebben gemaakt, verwacht Arendsen Raedt daarom met de productie richting de 10.000 kilo te kunnen stijgen. Op dit moment ligt het rollend jaargemiddelde nog op 8800 kg melk met 4,56% vet en 3,65% eiwit.

Sinds 1988 diepstrooiselboxen

De Achterhoekse melkveehouders besloten als gevolg van de groeiende melkveestapel een stuk aan de stal te bouwen in plaats van een volledig nieuwe stal op te trekken. 'Je ziet onderweg regelmatig dat na het bouwen van een nieuwe stal de oude stal maar half gevuld is. Dat vinden we zonde.'

In eerste instantie wilden de veehouders de stal verlengen, maar door de keuze voor robotmelken is dat een verbreding

Dertig centimeter paardenmest zorgt voor een comfortabel ligbed in de diepstrooiselboxen

geworden. 'Bij verlenging van de stal moeten de koeien altijd door de oude, smalle looppaden richting de robot. Ter voorbereiding op de bouw hebben we een aantal hoogproductieve robotbedrijven bezichtigd. Ruimte voor de robot en brede looppaden richting de robot bleken een must te zijn om robotmelken te laten slagen.'

Opvallende details in de stal zijn veel ruimte en rijkelijk gevulde diepstrooiselboxen. 'We hebben al sinds 1988 diepstrooiselboxen. Voor het beenwerk en het koecomfort is er niets beter dan diepstrooisel en wij kunnen dat combineren met lage kosten.' De laatste acht jaar hebben de veehouders geen zaagsel meer gekocht en gaat er paardenmest van een stalhouderij uit de buurt in de boxen. 'Als we het alleen met zaagsel moesten doen, hadden we eerst wel een laagje beton gestort in het dertig centimeter diepe bed', vertelt Arendsen Raedt met een glimlach.

Het streven naar een constante verbetering binnen het bedrijf geldt ook zeker voor de ruwvoerwinning. 'We streven naar een vem-waarde voor de eerste en de tweede snede van minimaal 950. We willen zo op den duur krachtvoer besparen. De laatste vijf jaar is een vem van

950 ook gelukt. We beginnen bijvoorbeeld nooit voor de middag met maaien en gaan gerust tot middernacht door om maar zo veel mogelijk suiker in de kuil te hebben.'

Maximaal 130 koeien

Arendsen Raedt schudt het gras één keer en rijdt het bij voorkeur binnen 24 uur aan de kuil. De derde snede gaat standaard in de balen, zodat er in de zomer geen graskuil open hoeft te zijn en broei wordt voorkomen. Het rantsoen bestaat uit 60 procent gras en 40 procent mais, aangevuld met wat gedorst hooi en naar behoefte soja of een andere eiwitbron.

Richting de toekomst wil Hendrik Jan Arendsen Raedt samen met het gezin langzaam doorgroeien tot maximaal 130 melk- en kalfkoeien met de huidige twee robots. 'Dat is voor Gery en mij wel genoeg. Deze omvang gaat prima als gezinsbedrijf aangevuld met wat loonwerk. Groei je met één robot, dan moeten we er een medewerker bij hebben en ik verwacht dat het rendement daarvan vrijwel nul is', stelt Arendsen Raedt. 'Intussen willen we de jongens al snel veel ruimte geven om mee te denken in het bedrijf, die ruimte heb ik vroeger ook gekregen.' |